

Spørsmål fra chat og SAPs svar på disse til deltakerne på SOT og årets sensorkommisjoner:

Merk at alle svar som ble gitt under live opptak/ presentasjonen og/eller etterfølgende diskusjon og spm der svaret kan finnes på nettet, er IKKE tatt opp igjen her.

Forkortelser:

Adm: alt som går på administrasjon, dato, innlevering, prøve 1 og 2, etc.

O: alle spørsmål som gjelder oversettelsen (HE og SE)

R: alle spørsmål som gjelder refleksjonsteksten

Ref: alle spørsmål som går på referanselister, fotnoter, etc.

Matrise: spørsmål som gjelder matrisen

Kildekritikk: spørsmål som gjelder kildekritikk

Ordbok ol: alle spørsmål som gjelder ordbøker, oversettelsesprogram og andre hjelpemidler

	Spørsmål:	Kommentar / svar:	Tema:	
1	Hva men oversettelse i kroatisk/bosnisk/serbisk? Det er jo tre forskjellige språk? Finnes det sensor for hver av disse språkene? Ser ut som om bosnisk/kroatisk/serbisk ligger under same kategorien som "fellesspråk". Hvorfor? De ligner mye på hverandre, men er ikke like, spesielt f.eks juridiske biten. De kan sammenlignes med	Universitetet i Oslo tilbyr et studieopplegg for disse tre språkene sammenlagt og det er grunnen til at autorisasjonsprøven bruker samme betegnelse 'BKS'. Jfr. også tilsvarende informasjon på nettsider fra DK	Adm	

	norsk/svensk/dansk? Blir ikke helt riktig, språklig sett...			
2	Kan man oversette fra norsk til kyrillisk?	Ja, kyrillisk kan brukes i oversettelsen fra norsk og dermed selvsagt også i refleksjonsteksten.	Adm	
3	Skal eksamensbesvarelsen være anonym? Altså om kandidaten skal oppgi navnet sitt i det oversatte dokumentet?	Alle besvarelser i alle språk skal være anonyme.	Adm	
4	Hva tenker dere om medier som troverdige kilder? Kan dere si noe mer om det?	Det kommer an på hvilken type medier det er og hvordan man vurderer troverdigheten til kilden. Første regel er at man aldri skal stole på bare en artikkel/avis/nyhetssending etc. Finner man samme informasjon i flere troverdige medier, er det et godt tegn på at man kan bruke informasjonen. Les gjerne mer her om kildekritikk i media: http://khrono.no/derfor-trenger-vi-faktasjekk-i-hoyere-utdanning/506654 Angående type medier, så er det viktig at man gjør seg opp en formening om hva som er troverdige kilder og hva som er ikke-troverdige kilder. NRK og Aftenposten er for eksempel mer troverdig enn VG eller mindre lokale aviser. Leter man etter fagspesifikk informasjon, for eksempel innenfor juridiske temaer, er det anbefalt å velge kilder som spesifiserer seg på slike temaer. For eksempel velger man heller advokatforeningens nettside enn en omtale av samme tema på nrk.no. Igjen er det viktig å påpeke skillet mellom direkte og indirekte kilder. Om mulig burde man alltid prøve å finne fram til den opprinnelige kilden, altså den direkte kilden.	Kildekritikk	
5	Kan dere si noe om bruk av kollokasjoner, hva legges vekt på her?	Se definisjon i SNL Riktig bruk av kollokasjoner viser at kandidaten kan uttrykke seg idiomatisk.	Matrise	
6	Hva er riktig måte å eksplisittere på? Kom gjerne med eksempler på hvordan dere ville eksplisittert! Må man oversette “den gode” og “den hellige” også til målspråket?	Svar: Det betyr gjerne å få inn informasjon i teksten som for kildekulturlesere er implisitt kunnskap. Eksempel «Bergen». Relevant: beliggenhet i Norge, nest største by, regnet som Norges vakreste by, gammel hanseatkontor, mm. Svar: Ja, oversett. «den gode», «den hellige» osv. gir interessant informasjon for målgruppen		

<p>I forhold til kongsnavn, jeg mener det faktisk er feil i kildeteksten Hakon I/Adalsteinfostre var Håkon den gode. Håkon IV var Håkon den gamle. Så da lurer jeg på, hva gjør jeg som oversetter da? Vangskykja var litt vanskelig Hvor presis skal man være når man snakker om eks. Voss? Regner med at vi kan anta at de som leser denne teksten befinner seg i Voss.</p> <p>Ble pekt på i mitt breakoutroom at Håkon IV ikke er Håkon den gode. Feil i teksten? I så fall: Hva gjør man da på eksamen/som oversetter?</p> <p>Hva anser dere som gode løsninger for bygdelag, tingsted og kultstad</p> <p>Hva om det er et begrep som finnes på målspråket men som er svært lite kjent der (sammenlignet med det opprinnelige begrepet på kildepråket) – kan man bruke eksplisitering da?</p> <p>Straffelovers innhold varierer fra språk til språk - hvis enkelte lovbrudd som eksisterer på kildepråket ikke finnes på målspråket, hvordan skal man gå frem da?</p>	<p>Svar: Korrekt at det er feil i teksten (den gode). Spiller ingen rolle for selve oversettelsesarbeidet. Problematiser det i refleksjonsteksten</p> <p>Svar: Lete etter nærliggende eller identiske begreper i sin målkultur</p> <p>Svar ang. eksplisitering: Ja, det er på sin plass, men kort, gjerne i form av en apposisjon. Det gjelder for øvrig eksplisitering generelt ved eksamen. I næringsvirksomhet vil det være opp til oppdragsgiver eller «fremmedartetheten» som avgjør.</p> <p>Svar, jfr svar under spm 16</p>
---	---

	<p>Handlingsregelen- kan dere eksemplifisere i hvilken grad dette kan eksplisiteres ved å bruke engelsk som målspråk?</p> <p>Skal eksplisiteringen stå på nynorsk eller på bokmål?</p>	<p>Svar: handlingsregelen: Nei, ikke engelsk med mindre engelsk er fast innarbeidet. Man finner alltid en mulighet for omskriving som gir mening på målspråket.</p> <p>Svar: skriver du på bokmål (Prøve 2), bruk bokmål i eksplisiteringen. Det samme ang. nynorsk.</p>		
7	Lurer også på dette med setningsoppbygging fra kildetekst til måltetekst. Var det slik at man skulle kunne se at setning 1 i kildeteksten tilsvarer "nøyaktig" til setning 1 i målteteksten? Eller er det mulig å bryte opp setninger og endre rekkefølge om naturlig?	I den allmenne teksten er det ikke nødvendig å gjenfinne setning 1 fra kildeteksten som setning 1 i målteteksten. Det ble pekt på at dette ikke gjelder i samme utstrekning for oversettelse av jur. tekster (lover, forskrifter) der det er om å gjøre å kunne gjenfinne nøyaktig samme sted i begge språk..	O	
8	Ser i noen oversettelser at bokstavene æ, ø og å brukes også i oversettelse, men er det foretrukket å bruke ae, oe, og aa?	Det er bare til å bruke æ, ø og å. Dersom tastaturet ikke har disse skrifttegnene, brukes skrivemåten 'ae', 'oe' og 'aa'.	O	
9	Skal det være med referanseliste/bibliografi på eksamen? Skal vi ha kildehenvisning i eksamensteksten, og hvordan skal vi i så fall referere til kildene?	Vi gjentar: kun på hjemmeeksamen skal det være med en referanseliste, og det i tilknytning til refleksjonsteksten. Referansene/kildene vises det til i den løpende refleksjonsteksten etter vanlig standard (navn + årstall)	Ref	
10	Når det gjelder henvisninger, kan det f.eks. være en ordbok?	Ja, i forbindelse med kilder som blir brukt og diskutert i refleksjonsteksten.	Ref	
11	Vi skal være korte og konsise... Er det da bedre å bruke en neologisme i oversettelsen eller at det er bedre å oversette begrep med flere ord?	Vær varsom med å lage en neologisme.	O	

12	Er det mest riktig å skrive forklaringen på ordet på den måten som står der? med bindestrek	Tankestrek kan brukes i norsk ved innskudd og tilføyelser, med ett mellomrom («luft») på begge sider, som f. eks. i «havets sølv – silda ->» (jfr. https://www.sprakradet.no/sprakhjelp/Skriveregler/tegn/Tankestrek/#innskudd). Man kan også bruke komma, som i «Harare, hovedstaden i Zimbabwe», het før Salisbury (jfr. https://www.sprakradet.no/sprakhjelp/Skriveregler/Kommaregler/). I oversettelsen må dere forholde dere til tilsvarende regler for innskudd/tilføyelser i målspåket.	O	
13	Skal man helst bruke norske ord, f.eks oppsummering vs. rekapitulasjon? I f.eks en instrumentell oversettelse av en juridisk tekst Norsk vs fremmedord i norsk tekst, hva er riktig?	Hvis det finnes et ord på norsk, så skal det brukes! I dette spørsmålet er begge ordene («oppsummering» og «rekapitulasjon») norske ord, som man f.eks. vil finne i bokmålsordboka.no. Men generelt hvis man kan velge mellom et allmennspråklig ord (som «oppsummering»), bør det foretrekkes fremfor et ord som f. eks. «rekapitulasjon». Vår forståelse av spm er at det dreier seg om norsk vs. fremmedspråklig ord i oversettelsen til norsk. Om det finnes et ord på norsk, så skal det brukes. Å overføre kildeordet uendret til måltekten er en strategi som skal være godt begrunnet om den velges.	O	
14	Kan dere presisere: er det da riktig å bruke norske betegnelsen "arbeidstilsyn" i oversettelsen?	Spm må ses i kontekst av oversettelse av den jur. teksten til skoleeksamen fra fremmedspråket til norsk. Dersom lignende institusjon finnes i målkulturen, anbefales det å bruke den betegnelsen, gjerne med et tillegg av et adj. som viser til kildekulturen (f.eks. den tyske, engelske ..., kroatisk XX). Ofte blir kildetekstens betegnelse brukt i tillegg, og da i parentes.	O	
15	Hva gjør man hvis tilsvarende lover ikke finnes på målspåket, som på kildepråket - må man eksplisittere, eller bare oversette loven ved navn slik den er nevnt i kildeteksten?	Når tilsvarende lover ikke finnes på målspåket, oversetter man betegnelsen på kildepråkets lov slik at mottaker får inntrykk av hva loven regulerer. For selve fremgangsmåten av oversettelsen av betegnelsen, se svar under spm 6	O	
16	Når det gjelder engelsk, hvor vi er ganske stor gruppe - Har dere en type snl.no på engelsk å anbefale?	https://www.britannica.com/	Ordbok/ol	

17	Til alle på tysk: har dere tips for gode ordbøker? Spesielt juridisk, sjølvsagt:-)	Simonnæs I. (1994): <i>Norsk-tysk juridisk ordbok</i> . Bergen: Fagbokforlaget – men den er gammel og er under oppdatering Ellers via dansk (enda eldre): Gubba, W. (1977) <i>Juridisk ordbok – tysk-dansk</i> Ikke ordbok, men relevant: Simonnæs, I. (2015): <i>Basiswissen deutsches Recht für Übersetzer. Mit Übersetzungsübungen und Verständnisfragen</i> .	Ordbok	
18	Kan du forklare en gang til om den søkefunksjonen i egne dokumenter?	Se https://evernote.com/features/pdf-document-search (betalingsversjon Premium). Det er en digital notatbok som gjør det enkelt å søke i alt innholdet man legger inn der, uansett om det er en scannet PDF eller bilde. Teknologien kalles Optical Character Recognition (OCR) og skal også være tilgjengelig i Microsoft OneNote og andre programvarer.	Ordbok ol	
19	Er det noen bøker eller artikler dere kan anbefale å lese eller i hvert fall vite om ?	Se vedlagte word-fil	Ordbok ol	
20	Hva er gode kilder til økonomiske tekster, takk	Se vedlagte word-fil	Ordbok ol	
Kommentar	Ang. våpenhus: Et problem jeg støtte på da jeg undersøkte begrepet var at oversettelsen så ut til å variere avhengig av hvilken kirketype og variant av kristendommen jeg så på.	Svar fra deltaker: Så lenge oversettelsen uttrykker at det som ble bygd nytt, var tilbygget som utgjør forrommet til kirka, trur jeg ikke det gjør noe. Foredragsholderne kan korrigere om jeg tar feil :-)	O	
Kommentar	Nasjonalbiblioteket er et kjempetips: https://www.nb.no/en/the-national-library-of-norway/		Ordbok ol	
Kommentar	Får vi informasjon hvordan vi logger inn på WISEflow per e-post?	NHH ved eksamenskontoret sender ut e-post med alle prosedyrer for WISE-flow	Adm	

Bergen, 01.10.20

SAP